

Obzor2020- prilike za poduzetnike

Antonija Mršić

načelnica Sektora za međunarodnu suradnju i poticanje
inovacija; članica Programskog odbora Obzor2020, konfiguracija
„MSP i pristup rizičnom kapitalu“

Split, 24.listopada 2014.

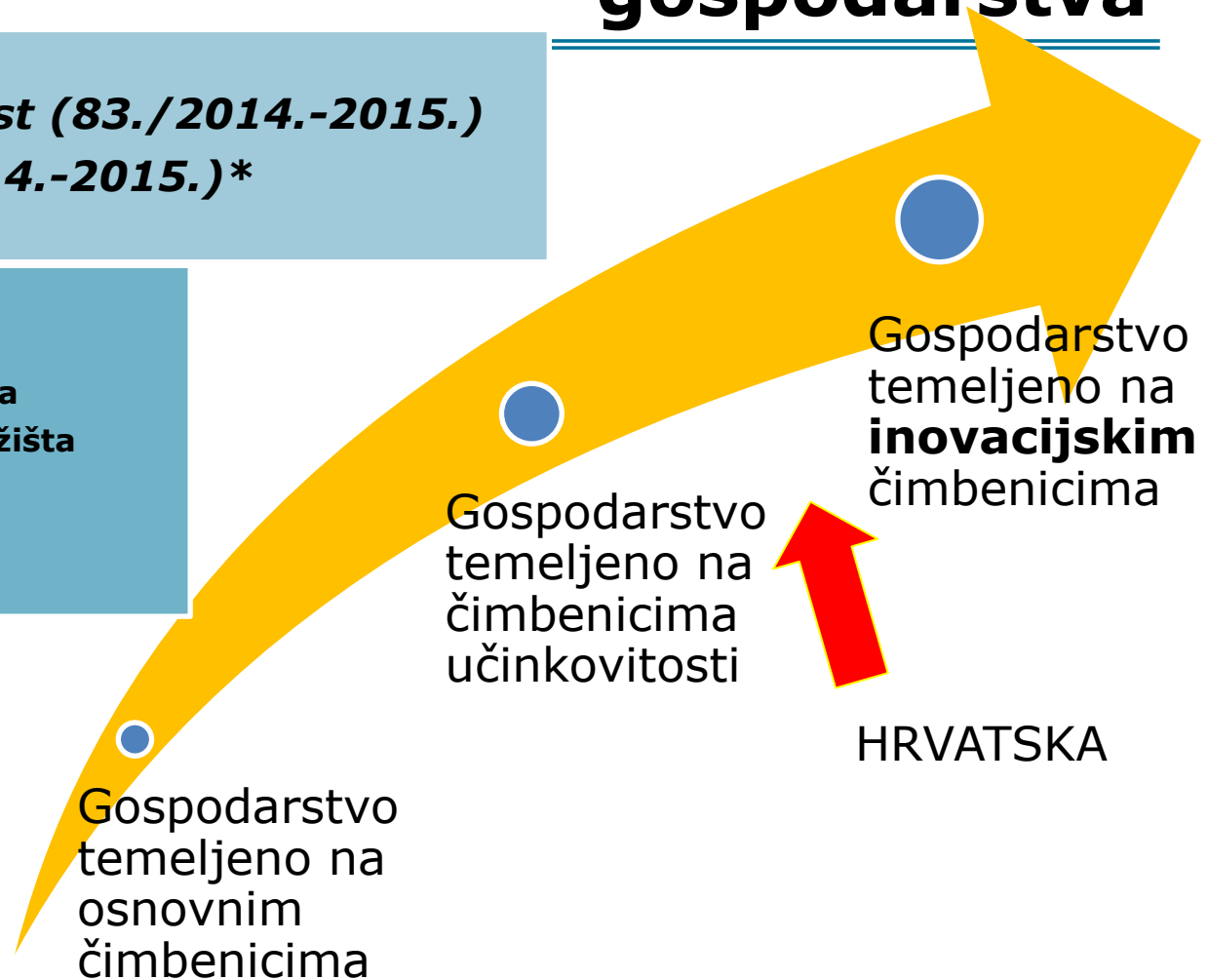
- Hrvatska i inovacije- gdje smo?
- Europska inovacijska politika- prilike za HR
  - Programi Unije: Obzor2020
  - Europski strukturni i investicijski fondovi
- Poveznice i kontakti

Stupovi konkurentnosti i faze razvoja gospodarstva

Poslovna sofisticiranost (83./2014.-2015.)
Inovativnost (93./2014.-2015.)*

Više obrazovanje
Učinkovitost tržišta roba i rada
Sofisticiranost financijskog tržišta
Tehnološka spremnost
Veličina tržišta

Institucije,
infrastruktura,
makroekonomska
stabilnost

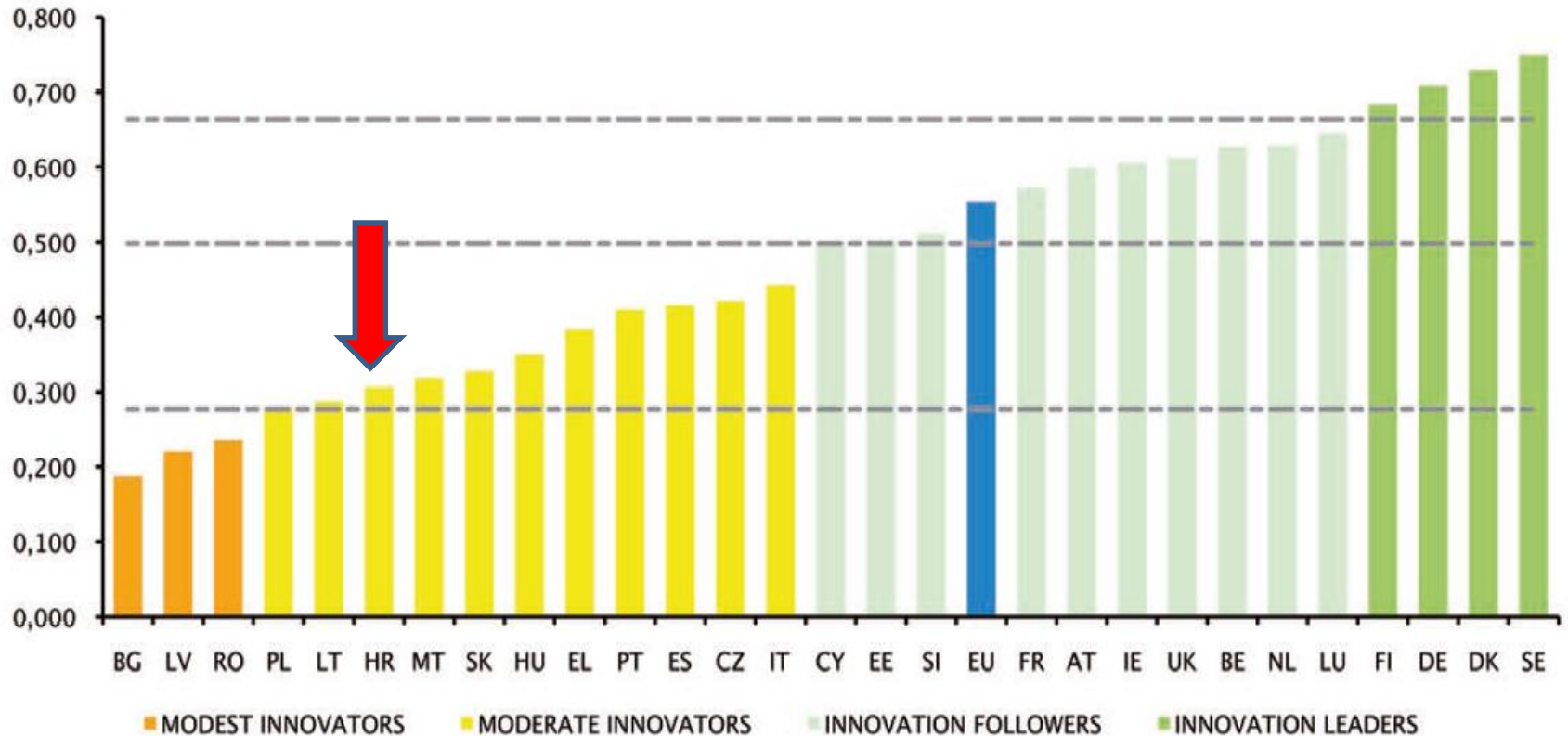

*Izvjješće za 2013. godinu: HR - 79. !!

Izvor: Svjetski gospodarski forum (WEF)

Innovation Union Scoreboard 2014

Figure 1: EU Member States' innovation performance

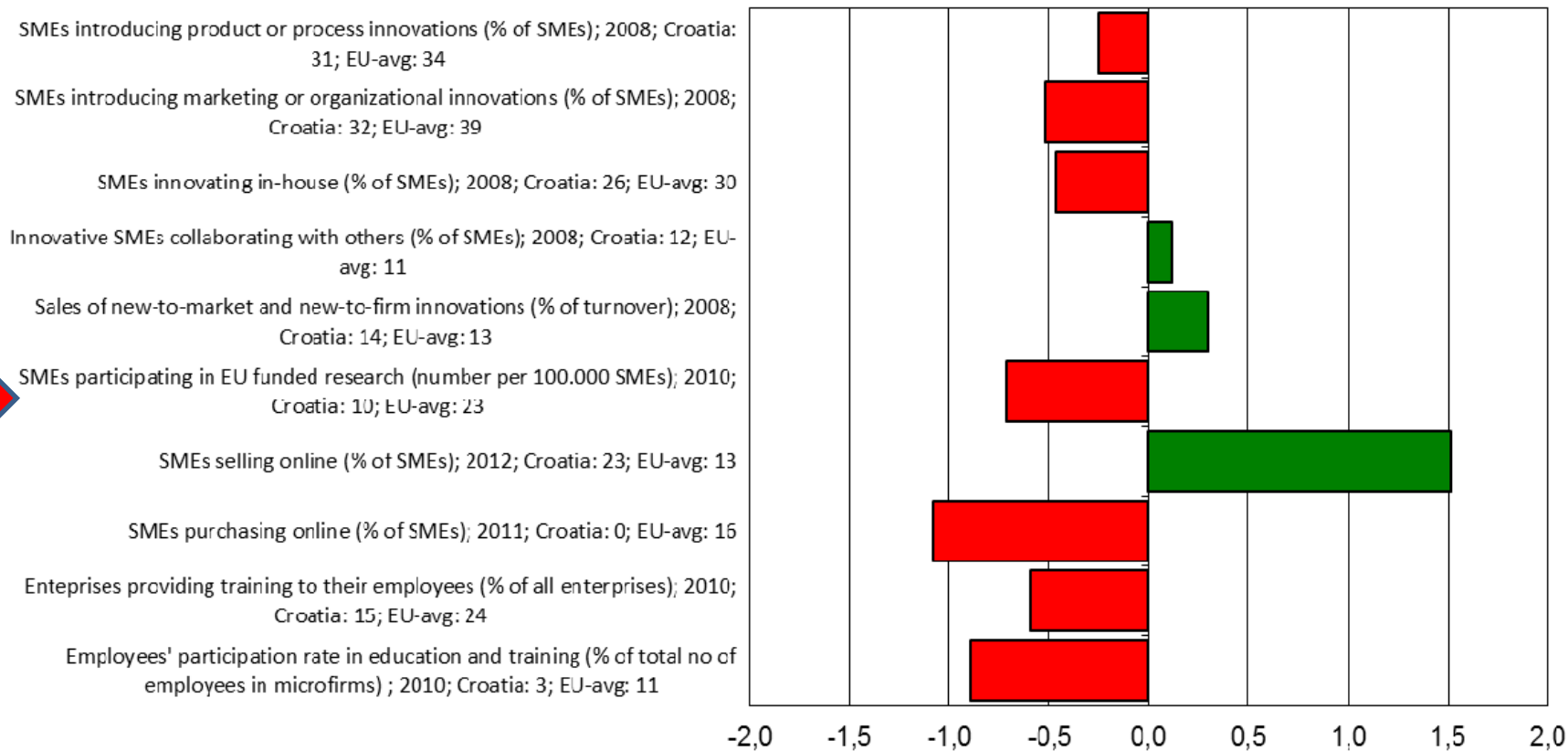
„In the group of Moderate innovators, (in 2013) Portugal improved the most, while Croatia was improving at the lowest rate.”

Innovation Union Scoreboard- što se mjeri?

- Grupa indikatora:
  1. Poticaji za inovacije (*enablers*)
    - a) Ljudski resursi (broj dr. u 25-34, broj VSS u 30-34, broj SSS u 20-24 g.)
    - b) Kvalitetan istraživački sustav
    - c) Financiranje i podrška (ulaganje u istraživanje i inovacije, okruženje)
  2. Aktivnosti poduzeća
    - a) Poduzetničke investicije
    - b) Povezivanje i suradnja (sa ZII i drugim poduzećima)
    - c) Nematerijalna imovina (izdaci za razvoj, licence)
  3. Inovacijski rezultati (*output*)
    1. Inovacije (novi proizvod, usluge, procesi/marketing/org. + brzorastuće tvrtke)
    2. **Ekonomski efekti (zapošljavanje u znanjem intenzivnim djelatnostima, prihodi od prodaje, izvoz)**
- Iz perspektive poduzeća:
  - Npr. rješenje o priznavanju patenta **ne znači automatski** da se radi o inovativnom poduzeću- inovacija podrazumijeva tržišnu validaciju toga patentiranog rješenja- tko je kupac, koje potrebe kupca se cilja, koliko je voljan platiti, kako će se do kupca doći...? Po čemu je to bolje od konkurencije? Kako će to doprinijeti rastu poduzeća?

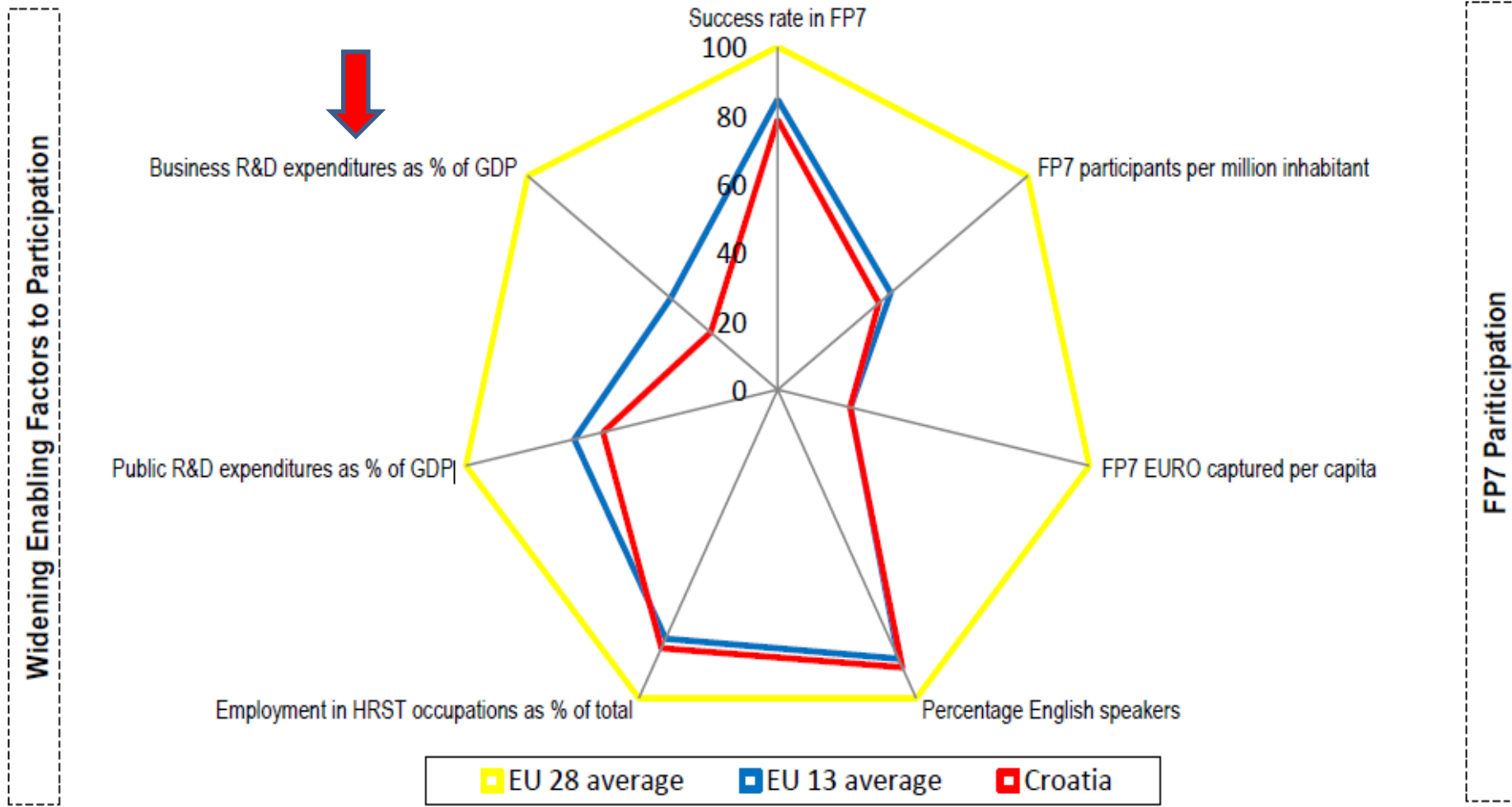
Inovacije i vještine, SBA Fact Sheet 2013.

Distance from the EU-average
(measured in standard deviations, EU-average=0)

Note: Data bars pointing right show stronger than EU-average performance and data bars pointing left show weaker performance.

Preduvjeti sudjelovanja: indikatori za FP7

Izvor: EC, MIRRIS Policy dialogue input paper: Croatia, May 2014

Promjene u inovacijskom okruženju

- Internacionalizacija inovacija:
  - „veliki, globalni igrači” i globalna potraga za talentima
  - lakši pristup globalnom tržištu i za mikro poduzetnike zbog digitalne tehnologije
- Povećana konkurencija
  - Uslijed veće dostupnosti tehnologije, kraćeg inovacijskog ciklusa i globalizacije
- Novi obrasci suradnje i konkurencije
  - Otvorene inovacije, veća usmjerenost na kupca
- MSP se uključuju u projekte zbog:
  - Jačanja baze znanja i tehnologije
  - Komercijalizacije rezultata znanstvenih istraživanja (MSP je dio procesa)
  - **Kreiranja/jačanja novih inovativnih poduzeća (SME Instrument)**

Poticanje inovacija i izvoza

- Za konkurentnost, ulaganje u znanje i istraživanje nije dovoljno, **ono što čini razliku je izgradnja vještina koja ta znanja mogu sistematizirati tako da su usmjerena prema povećanju produktivnosti i učinkovitosti**
- Za jačanje vještina i znanja potrebna je sustavna podrška
- Podrška poduzetnicima radi kompenziranja poteškoća poslovanja proizašlih iz same veličine poduzeća, dostupnosti resursa (ljudskog, strukturnog, financijskog) te visokog rizika istraživačko-inovacijskih projekata
- SME Instrument financijski podupire **internacionalno orijentirane MSP u implementaciji visokorizičnih inovativnih ideja s velikim potencijalom rasta**

Povezanost inoviranja i internacionalizacije poduzeća

TABLICA 1: Uvođenje novih proizvoda ili usluga te internacionalizacija (postotak malih i srednjih poduzeća)

	INTERNACIONALNO AKTIVNE	SAMO S PLANOVIMA DA POSTANU MEĐUNARODNO AKTIVNE	BEZ INTERNACIONALNE AKTIVNOSTI
Predstavile su proizvode ili usluge koji su novi za njihov sektor u njihovoj zemlji	26%	8%	8%
Predstavile su proizvode ili usluge nove samo za njihovo vlastito poduzeće	21%	14%	11%
Ništa	52%	77%	79%
Ne znaju	1%	1%	1%
Ukupno	100%	100%	100%
Ukupno, neponderirano	5999	336	3145

IZVOR: Istraživanje 2009., Internacionalizacija europskih malih i srednjih poduzeća EIM/GDOC (N=9480)

- Poduzeća s konkretnim planovima za internacionalizaciju u prosjeku su inovativnija od onih koje nemaju takve planove

Europska inovacijska politika- prilike za HR?

2007.-2013.

- Programi Unije:
  - Sedmi okvirni program (FP7): potpora za projekte istraživanja i razvoja
  - Program Konkurentnost i inovacije (CIP): savjetodavna potpora (EEN); sufinanciranje eko-inovacija, financijski instrumenti

2014.-2020.

- Programi Unije:
  - **Obzor2020 (Horizon2020)**
  - **COSME**
- **Za HR, članicu EU-a: regionalni i investicijski fondovi ESIF (ERDF+ESF)**

Sinergija instrumenata za poticanje inovacija 2014.-2020.

Program Unije- Obzor2020

78,6 mlrd. €

- Cilj: **izvrsnost i konkurentnost**
  - Potiču se **najbolji projekti s globalnim potencijalom**
- Konkurencija:
  - **EU +** zemlje članice programa
- Upravljanje:
  - **centralizirano- institucije EU-a**
  - U HR nacionalne-kontakt osobe i članovi programskih odbora pri Europskoj komisiji

ESIF

- oko 90 mlrd. € (ukupno za EU)
- Cilj: **kohezija i konkurentnost**
  - Potiču se projekti koji smanjenju regionalne razlike i izgrađuju kapacitete za istraživanje, inovacije i (buduću) izvrsnost
- Konkurencija:
  - HR
- Upravljanje:
  - **nacionalno**- ministarstva MZOS, MINGO i MINPO i provedbene agencije- SAFU i HAMAG-BICRO

Programi Unije

OBZOR 2020- POTPORE ZA PROJEKTE INOVACIJA

Programi Obzor2020 i COSME

Obzor2020 (Horizon2020)

- € 78,6 mlrd.
- Nastavlja se na prethodni FP7 i dijelom na CIP
- Izravna bespovratna financijska potpora za projekte istraživanja i inovacija:
  - **Vrhunska znanost**
  - **Industrijsko vodstvo**
  - **Društveni izazovi**
- Financijski instrumenti u suradnji s EIF-om i EIB-om

COSME

- € 2,3 mlrd.
- Nastavlja se dijelom na prethodni CIP
- Poticanje razvoja povoljnog poduzetničkog okruženja
- Ne-financijska podrška poduzetnicima:
  - **Europska poduzetnička mreža**- mreža potpornih institucija – savjetodavna podrška poduzetnicima za internacionalizaciju i jačanje inovacijskih kapaciteta
  - **Erasmus**- trening i razmjena iskustva za mlade poduzetnike
  - Razmjena iskustva, studije i analize politika za razvoj poduzetništva
- Financijska podrška poduzetnicima (60% budžeta):
  - **financijski instrumenti** u suradnji s EIF-om i EIB-om – provode lokalni intermedijari (banke i sl.)

Obzor2020- razlike u odnosu na FP7

- Veći fokus na **inovacijski dio** projekata: „pretvaranje znanstvenih postignuća u inovativne proizvode i usluge”
- Jednostavnija i brža administracija prijava
  - Jednostavniji, *online* sustav prijava/unaprijeđen i ubrzan proces ocjenjivanja prijava
- Integrirani pristup
  - uključivanje MSP u sve aktivnosti radi premošćivanja jaza između istraživanja i inovacija te radi njihova usmjeravanja u rješavanje društvenih izazova
- Strateško dodavanje vrijednosti istraživačkim i inovacijskim projektima-poticanje sinergije
  - **20% budžeta treba biti alocirano za MSP (u FP7 cilj 15%)- 5% za SME Instrument**
  - 35% budžeta namijenjeno izazovu „klimatske promjene”- vezano za učinkovito upravljanje energijom;
  - 60% namijenjeno projektima koji pridonose održivosti

Što se financira: projekti istraživanja i inovacija

- Istraživanje:
  - znanstvena istraživanja, pretkomercijalna istraživanja, multidisciplinarna sa značajem za europsko društvo i gospodarstvo
  - Konzorcij
  - Financiranje do 100% prihvatljivih troškova
  - Glavno načelo u ocjenjivanju: **izvrsnost (science-driven)**
- Inovacija:
  - aktivnosti izrade prototipa, testiranje, demonstracije proizvoda, izrade pilot-proizvoda, validacije i tržišne replikacije proizvoda
  - Konzorcij ili samostalno (**SME Instrument**)
  - Sufinanciranje do 70% prihvatljivih troškova
  - Glavno načelo u ocjenjivanju: **učinak (market-driven)**

Stupovi programa Obzor2020

- **Vrhunska znanost:**
  - Buduće i nadolazeće tehnologije
  - za vrhunske znanstvenike i stipendije za mlade istraživače (program Marie Skłodowska-Curie)
  - Istraživačka infrastruktura (virtualna i stvarna)
- **Industrijsko vodstvo:**
  - Potpora europskom industrijskom vodstvu u područjima informacijsko-komunikacijskih tehnologija, nanotehnologije, napredne industrijske proizvodnje, robotike, biotehnologije i svemirske tehnologije
  - Pristup rizičnom kapitalu
  - **Inovacije u sektoru MSP**
- **Društveni izazovi:**
  - za inovacijske projekte koji adresiraju društvene izazove: zdravlje; poljoprivreda, maritimno i bio-gospodarstvo; energija; promet; klima, okoliš, učinkovitost resursa i sirovina; sigurno društvo

Obzor2020- Podrška za MSP (1)

- Mikro, mala i srednja poduzeća (MSP) u EU:
  - predstavljaju 99% svih poduzeća
  - osiguravaju 2-3 radna mjesta u privatnome sektoru
  - zaslužna su za više od polovice cjelokupne dodane vrijednosti
  - **inovativni MSP kreiraju većinu novih poslova**
- Podrška u svim fazama i s različitim instrumentima:
  - bespovratna financijska potpora, poticanje suradnje sa ZII, savjetodavna podrška, financijski instrumenti
  - **radi kompenziranja poteškoća poslovanja proizašlih iz same veličine poduzeća te visokog rizika istraživačko-inovacijskih projekata**

Obzor2020- Podrška za MSP (2)

- Načini postizanja konkurentnosti malih i srednjih poduzeća:
  - pružanje financijske potpore za vlastiti inovacijski projekt (**SME Instrument**)
  - Pružanje podrške za kolaborativni, tržišno usmjeren istraživački projekt (**Eurostars**)
  - mogućnost pristupa novom znanju u kontekstu projekata s istraživačkim institucijama (Obzor2020 – **tematska područja**)
  - pristup određenim financijskim instrumentima namijenjenim tehnološko- inovativnim poduzećima
  - + Savjetodavna podrška- *innovation coaches*, podrška za pronalaženje partnera (COSME - EEN)

SME Instrument

- Posebni tip aktivnosti namijenjen **samo za MSP**
- Prijavljuje 1 MSP **samostalno** ili u konzorciju
- **Tri zasebne faze**- prijava moguća u svaku od faza bez nužnog sudjelovanja u prethodnoj fazi
- Prijave se ocjenjuju kako dolaze- svaki projekt ocjenjuju 4 nezavisna ocjenjivača
- Rangiranje pristiglih i ocjenjenih prijava nakon svakog predviđenog roka (*cut-off dates*)

Očekivani učinak SME Instrumenta

- Unaprjeđenje **profitabilnosti i potencijala za rast** MSP-a putem transfera (novog) znanja u inovativna, **disruptivna i konkurentna rješenja** koja mogu ostvariti europske i globalne poslovne mogućnosti
- **Tržišno prihvaćanje i distribucija inovacija** koje rješavaju specifične izazove na održiv način
- Povećanje udjela (dodatnih) **privatnih investicija u inovacije**
- Kvalitativno i kvantitativno opisani učinci po kategorijama:
  - promet, zapošljavanje, veličina tržišta, upravljanje intelektualnim vlasništvom, prodaja, povrat investicije, profit

Zemlja	Broj prijava	Ugovor	Uspješnost
IE	50	10	20%
AT	27	4	15%
UK	232	26	11%
IL	39	4	10%
ES	419	39	9%
SE	47	4	9%
NO	24	2	8%
FI	78	5	6%
LT	16	1	6%
TR	33	2	6%
FR	166	10	6%
DE	188	11	6%
EE	35	2	6%
DK	72	4	6%
IT	436	20	5%
NL	108	4	4%
SI	71	2	3%
HU	166	3	2%
PL	69	1	1%
PT	70	1	1%
BA	3	0	0%
BE	39	0	0%
BG	30	0	0%
CY	19	0	0%
CZ	21	0	0%
EL	80	0	0%
HR	9	0	0%
IS	5	0	0%
LU	8	0	0%
LV	14	0	0%
MD	2	0	0%
MT	2	0	0%
RO	41	0	0%
RS	4	0	0%
SK	39	0	0%
Ukupno	2662	155	

Zemlje po uspješnosti na Fazi 1 (1.poziv)

- najbolje rezultate ima **Irska**
- Irska: dobro razvijeno poduzetničko i inovacijsko okruženje (VC, inkubatori, mentori, fiskalni okvir)

Početak, indikativne usporedbe

Zemlja	Broj stanovnika (WB, 2011.)	Broj MSP (SBA FF, 2013.)	Broj prijava (H2020, SME-1)
SK	5.400.000	378.092	39
IE	4.595.000	139.370	50
EE	1.325.000	51.872	35
HR	4.284.000	153.007	9

- Za daljnji rast i razvoj za HR kao malu zemlju, ključni su:
  - Funkcionalno povezivanje (inovacijski lanci vrijednosti, MSP + VP + ZII...)
  - Poduzetnička infrastruktura i podrška
  - Internacionalizacija
  - Mobilnost
  - Otvorenost za međunarodnu suradnju

„izloženost” novim znanjima, tehnologijama i tržištima jača inovacijski potencijal i konkurentnost

Ostali natječaji iz paketa „Inovacije i MSP“

- Natječaji INNOSUP (*Innovation Support*) za pružatelje usluga podrške inovacijama:
  - *INNOSUP 1-2015 Clusters*
  - *INNOSUP 2-2014 European IPR Helpdesk (EEN)*
  - *INNOSUP 3- 2014 IPorta 2- Increasing the quality of IP Advisory services to SMEs (national IP offices)*
  - *INNOSUP 4-2014 A European Label for innovation voucher programmes to support spin-in of technology*
  - **INNOSUP 5-2014/2015** *Peer learning of innovation agencies*
  - **INNOSUP 6-2015** *Capitalising the full potential of online collaboration for SME innovation support*
  - **INNOSUP 7-2015** *Professionalisation of open innovation management in SMEs*
  - *INNOSUP 9 –2014 Community building and competence development for SME Instrument coaching*

Obzor2020: Financijski instrumenti za inovativne MSP (FAZA 3)

- InnovFin – EU Finance for Innovators
  - Financijski proizvodi namijenjeni financiranju inovativnih MSP i *mid-caps* (do 499 zaposlenih)
  - Sadrži niz različitih instrumenata:
    - garancije za intermedijare
    - izravni zajmovi poduzetnicima
    - savjetodavne usluge
  - Previđeno **24 mlrd.€ (ukupno očekivano ulaganje: 50 mlrd.€)**
  - Logika ulaganja: EK i EIF preuzimaju dio rizika izdavanja zajmova inovativnim poduzećima te time potiču intermedijare da kreiraju povoljne uvjete kreditiranja (adresira se „asimetrija informacija“- banke nemaju iste informacije/povjerenje kao inovativni poduzetnici o njihovim projektima)

Poziv za iskaz interesa za garancije u Obzor2020 intermedijarima

---

- *The InnovFin SME Guarantee Facility*
  - Otvoren poziv za iskaz interesa (do 31.12.2020.): *First come, first assessed*
  - Postupak: iskaz interesa > pred-odabir > *due dilligence* > odabir > praćenje provedbe
  - Nastavlja se na prethodni pilot-projekt *Risk Sharing Instrument* (RSI) iz programa FP7 2008.-2013.
- Primjer: RSI
  - Max. iznos garancije 60 mil.€ (za grupacije do 90 mil. €) + 50% stopa garancije – veličina portfelja 120 mil.€ (i.e. 180 mil. €)
  - Pokriva izdavanje zajmova inovativnim poduzetnicima za ulaganje u materijalnu ili nematerijalnu imovinu ili/i obrtni kapital
  - Iznos: min 25.000- 7,5 mil.€ (HRK ili €)
  - Inovativni poduzetnici:
    - ulažu u R&I koje predstavlja rizik od tehnološkog ili poslovnog neuspjeha
    - imaju brzorastuće poslovanje (min 20% p.a. tijekom zadnje 3 g.)
    - zadovoljavaju propisane kriterije inovativnosti

RSI results (as of 31.12.2013)

2- RSI PORTFOLIO – BREAKDOWN PER COUNTRY (ACTUAL VOLUME) (1/2)

Country	SME Transaction	Actual Volume	
	Nbr	mEUR	%
Austria	42	45.7	12.1
Czech Republic	135	69.8	18.5
France	1	0.1	0.0
Germany	18	40.6	10.8
Hungary	10	2.5	0.6
Ireland	8	9.7	2.6
Italy	38	10.9	2.9
Netherlands	16	20.9	5.6
Poland	6	0.7	0.2
Portugal	95	63.5	16.9
Spain	235	112.1	29.8
Total	604	376.3	100

Note - Bulgaria, Sweden and Turkey: no inclusions

- HR: 1 registrirani intermedijar kao grupacija - UniCredit Bank Austria (više na: EIF, RSI Intermediaries)

Nacrt Operativnog programa iz područja kohezije i konkurentnosti za razdoblje 2014.-2020.

PLANIRANE POTPORE ZA INOVATIVNE PODUZETNIKE U HR

Nacrt Operativnog programa iz područja konkurentnosti i kohezije 2014.-2020.

Prioritetna os 3 - Tematski cilj 3. - Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture

INVESTICIJSKI PRIORITET (IP)	SPECIFIČNI CILJ (SC)	Indikativne alokacije po SC
3.1. Promicanje poduzetništva, posebice omogućavanjem gospodarskog iskorištavanja novih ideja i poticanjem stvaranja novih tvrtki, uključujući i putem poslovnih inkubatora	SC1: Olakšanje pristupa izvorima financiranja za male i srednje poduzetnike (MSP)	250.000.000 € (EFRR)
	SC2: Stvaranje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva	240.000.000 € (EFRR)
3.4. Potpora stvaranju kapaciteta MSP-a za uključivanje u proces rasta na regionalnim, nacionalnim i međunarodnim tržištima i Inovacijskim procesima	SC 1. Povećanje učinkovitosti i rasta MSP	290.000.000 € (EFRR)
	SO 2: Poboljšanje inovativnosti MSP	180.000.000 € (EFRR)

IP 3.4. Potpora stvaranju kapaciteta MSP-a za uključivanje u proces rasta na regionalnim, nacionalnim i međunarodnim tržištima i inovacijskim procesima

Specifični cilj	Aktivnosti	EU dio u mil EUR
3.4.1. Unapređenje poslovnih rezultata i tehnološke spremnosti MSP	• Poboljšanje poslovne uspješnosti i tehničke spremnosti MSP, s ciljem pokretanja proizvodnje novih (za tržište ili za tvrtku) dobara i usluga ili novih ili promijenjenih procesa i proširenja kapaciteta (potpore za materijalna ulaganja)	130
	• Podrška poduzećima u ispunjavanju standarda i certificiranju proizvoda u svrhu pristupa međunarodnim tržištima i povećanja konkurentnosti	70
	• Poboljšanje konkurentnosti i učinkovitosti malih i srednjih poduzetnika kroz mogućnosti koje pružaju ICT alati	20
	• Projekt poticanja umrežavanja malih i srednjih poduzetnika s ciljem jačanja pozicije na tržištu, financiranje razvoja lanaca ponude, lanaca vrijednosti, klastera i zadruga	40
	• Internacionalizacija rastućih i inovativnih poduzeća	30
3.4.2. Unapređenje inovativnosti MSP-ova	• Uspostava proizvodnih kapaciteta koji se temelje na inovacijama i novim tehnologijama namijenjenim konkurentnim proizvodima / uslugama napredne tehnologije s visokom dodanom vrijednost u skladu sa S3	100
	• Potpore malim i srednjim poduzetnicima s ciljem njihovog uključivanja u procese vezane za inovacije, odnosno komercijalizacije njihovih rezultata (PO UZORU NA MJERU B2, PI2014) • Poboljšanje inovacijskog potencijala poduzeća i podrška za zaštitu prava intelektualnog vlasništva (INOVACIJSKI VAUČERI)	80
	Ukupno	470

Najava natječaja

- 3.4.1. Unapređenje poslovnih rezultata i tehnološke spremnosti MSP: do kraja 2014.
- **3.4.2. Unapređenje inovativnosti MSP-ova: proljeće 2015.**
- U pregovorima: financijski instrumenti (2015.-2016.)
  - VC fond od ukupno 40 mil. € za inovativne poduzetnike početnike (startupove)
  - dodatno 3 mil. € za poslovne anđele

Hvala na pozornosti!

Korisne poveznice:

- <http://www.minpo.hr/default.aspx?ID=906>- otvoreni natječaji i upute za SME instrument
- <http://www.minpo.hr/default.aspx?id=520>- o programu COSME
- www.strukturfondovi.hr
- www.obzor2020.hr

Kontakt:

- antonija.mrsic@minpo.hr